

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetussa laissa tarkoitettujen yhdessä tai kahdessa kannossa perittävien valtion saamisten markkamäärärajoja korotettaisiin maksamattoman pääoman osalta nykyisestä 300 markasta 600 markkaan

ja vuotuismaksun osalta nykyisestä 30 markasta 60 markkaan. Lisäksi lain soveltamisala ehdotetaan tarkistettavaksi.

Lain muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain (682/66), jäljempänä kertaperintälaki, 1 §:n 1 momentin (320/76) mukaan on sellainen valtion ja sen hoidossa olevan rahaston varoista myönnetty laina ja valtion tai rahaston muu saaminen, jonka maksamaton pääoma on enintään 300 markkaa tai vuotuismaksu enintään 30 markkaa, maksettava kokonaisuudessaan seuraavassa kannossa. Jos viimeksi mainitussa tapauksessa perittävä pääoma on 300 markkaa suurempi, maksetaan saaminen kuitenkin kahdessa kannossa pääomamääriltään yhtä suurina erinä. Edellä sanottu koskee myös valtion varoista kuntien tai rahalaitosten välityksellä myönnettyjä lainoja siten, että ne on maksettava kunkin lainan ensiksi sattuvana maksupäivänä, paitsi jos maksettava lainapääoma on 300 markkaa suurempi, jolloin saaminen peritään kahden vuoden aikana pääomamääriltään yhtä suurina erinä. Lääninhallitus sekä valtiokonttori sen hoidettavana olevien lainojen osalta voivat erityisistä syistä myöntää tiettyjä helpotuksia kantomenettelyssä perittävien saamisten maksuajoista. Kuntien ja rahalaitosten myöntämien lainojen osalta asianomaisella keskusvirastolla tai ministeriöllä on vastaava oikeus helpotusten antamiseen.

Edellä sanotut markkamäärärajat ovat olleet voimassa 1 päivästä heinäkuuta 1976.

Kertaperintälakia ei sen 3 §:n mukaan sovelleta maankäyttölaissa (353/58), eräiden vuokra-alueiden lunastamisesta maalaiskunnissa annetussa laissa (361/58) eikä metsänparannuslaissa (413/67) tarkoitettuihin lainoihin ja muihin saamisiin, koska niiden perimisestä yhdellä kertaa on säädetty mainituissa laeissa ja niiden nojalla annetuissa asetuksissa.

Kertaperintälain 3 §:n mukaan valtioneuvosto voi erityisistä syistä lisäksi päättää, ettei kertaperintälakia sovelleta erikseen määrättäviin muihin lainoihin.

Valtiontilintarkastajat ovat kertomuksessaan vuodelta 1978 kiinnittäneet valtion lainojen osalta huomiota siihen, että vanhojen lainojen osalta kerralla perittävät lainaerät voivat jäädä niin pieniksi, että perimisestä ja lainan jatkuvasta hoidosta syntyvät kustannukset vievät kohtuuttoman suuren osan perittävästä lyhenysmäärästä. Tilintarkastajien mielestä olisi mm. selvitetävä, voitaisiinko näitä pieniä eritä yhdistää suuremmiksi kertasuorituksiksi esim. muuttamalla kertaperintälain 1 §:ää.

Valtiolla on kahdessa tai useammassa kannossa perittäviä vähäisiä saatavia varsinkin suuri määrä. Saatavien taloudellisiin arvoihin verrattuna niiden perintäkustannukset muodostuvat

suhteettoman suuriksi. Rahanarvon alenemisen johdosta sekä perittävän pääoman ja perimiskustannusten välisen epäsuhteen korjaamiseksi olisi asianmukaista korottaa yhdessä tai kahdessa kannossa perittävien saatavien markkamääriä nykyisestään. Vaikka perintä nykyisin hoidetaankin pääsääntöisesti tietokoneita hyväksi käyttäen, se sitoo edelleen myös paljon työvoimaa. Sanottujen markkamäärien nostaminen olisi siten perusteltua myös niukkojen henkilöstöresurssien suuntaamiseksi tältä osin nykyistä tuottavampaan työhön.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan kertaperintälain 1 §:n 1—3 momenttia muutettavaksi siten, että kertaperintälain tarkoittamien, yhdessä tai kahdessa kannossa perittävien valtion saatavien markkamääriä korotetaan maksamattoman pääoman osalta 600 markkaan ja vuotuismaksun osalta 60 markkaan. Kun rahanarvon alenemisen myötä tällaisten lainojen taloudellinen merkitys on niiden saajillekin vähentynyt ja kun toisaalta kertaperintälaisissa on varattu mahdollisuus helpotusten myöntämiseen maksuajoista erityisistä syistä, ei ehdotettuja korotuksia voida pitää lainansaajien kannalta kohtuuttomina. Samalla ehdotetaan 1 momentin sanamuotoa selvennettäväksi.

Kertaperintälain 3 §:ssä mainittu maankäyttölaki on kumottu maatilalailla (188/77). Maankäyttölaki samoin kuin eräiden vuokra-alueiden lunastamisesta maalaiskunnissa annettu laki, jossa tarkoitettujen lainojen perintään sovelletaan maankäyttölain säännöksiä, ehdotetaan nyt poistettaviksi sanotusta säännöksestä. Siten kysymyksessä olevien lakien nojalla syntyneisiin saamisiin sovellettaisiin takaisinmaksamatta olevalta osalta kertaperintälain säännöksiä. Tämä merkitsisi, että myös näiden saamisten osalta yhdessä tai kahdessa kannossa perittävien saamisten markkamääräraajat nousisivat. Ne ovat olleet vuodesta 1959 ensin mainittujen saatavien osalta 150 markkaa ja viimeksi mainittujen osalta 300 markkaa.

Maatilalain nojalla annetussa maatala-asetuksessa (385/77) on maatilalaissa tarkoitettujen saamisten perimisestä kertaperintälaisista poikkeavat erilliset säännökset. Lakiehdotuksen 3 §:ssä ehdotetaan myös maatilalaissa tarkoitettujen saamisten jätettäväksi kertaperintälain soveltamisalan ulkopuolelle.

Maanmittaustoimitusten tukemisesta valtion varoilla annettu laki (42/60) on kumottu uusjakojen tukemisesta annetulla lailla (24/81). Tämän lain nojalla annettuun asetukseen uusja-

kojen tukemisesta (211/81) sisältyvät kertaperintälaisista poikkeavat erilliset säännökset uusjakojen tukemisesta annetussa laissa tarkoitettujen saamisten perimisestä. Tämän vuoksi lakiehdotuksen 3 §:ssä ehdotetaan nämäkin saamiset jätettäväksi kertaperintälain soveltamisalan ulkopuolelle. Maanmittaustoimitusten tukemisesta valtion varoilla annetussa laissa tarkoitettuihin saamisiin sovellettaisiin sen sijaan takaisinmaksamatta olevalta osalta kertaperintälain säännöksiä.

Asiasta on hankittu lausunnot maa- ja metsätalousministeriöltä, valtiontalouden tarkastusvirastolta, valtiokonttorilta, maatilahallitukselta ja metsähallitukselta.

2. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole organisatorisia vaikutuksia. Se merkitsisi pienten saatavien kohdalla yhden tai useamman perintävaiheen poisjäämistä ja vastaavasti säästöä perintäkustannuksissa. Kun valtion saatavien määrä jatkuvasti lisääntyy, ei henkilöstöä eikä perintäkustannuksiin tarkoitettuja määrärahoja voida kuitenkaan tästä syystä vähentää. Toisaalta esitys merkitsee toteutuessaan valtion tulojen aientumista kysymyksessä olevien saatavien osalta. Ehdotus koskee nykytilanteessa arvion mukaan noin 100 000 valtion saatavaa, joten tulojen aientuminen olisi lähivuosina yhteensä noin 40—50 miljoonaa markkaa.

3. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen. Lain hyväksymisen ja voimaantulon väliin jäävän ajan on kuitenkin oltava riittävä perintäjärjestyksen muutoksen toteuttamiseksi käytännössä.

4. Säättämisjärjestys

Esitys on yksityiseen varallisuusasemaan puuttuvana käsiteltävä perustuslainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla, muutetaan eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan 20 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain 1 §:n 1—3 momentti sekä 3 §, sellaisina kuin ne ovat 14 päivänä huhtikuuta 1976 annetussa laissa (320/76), näin kuuluviksi:

1 §

Sen estämättä, mitä muutoin on säädetty tai määrätty taikka mitä on sovittu, on valtion tai sen hoidossa olevan rahaston varoista myönnetty laina taikka valtion tai rahaston muu saaminen kokonaisuudessaan maksettava seuraavassa kannossa:

1) jos maksamaton pääoma on enintään 600 markkaa; tai

2) jos vuotuismaksu on enintään 60 markkaa.

Jos 1 momentin 2 kohdan mukaan perittävä pääoma on 600 markkaa suurempi, maksetaan saaminen kuitenkin kahdessa kannossa pääomamääriltään yhtä suurina erinä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu laina on myönnetty kunnan tai rahalaitoksen välityksellä, on laina mainitun momentin mukaisesti maksettava ensiksi sattuvana maksupäivänä. Jos maksettava lainapääoma on 600 markkaa suurempi,

laina on kuitenkin maksettava takaisin kahden vuoden aikana pääomamääriltään yhtä suurina erinä. Kunnan tai rahalaitoksen on suoritettava sille kalenterikuukauden aikana täten kertyneet varat seuraavan kalenterikuukauden 15 päivään mennessä asianomaiselle valtion tilivirastolle tai rahastolle.

3 §

Tätä lakia ei sovelleta metsänparannuslaissa (413/67), maatilalaissa (188/77) eikä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa (24/81) tarkoitettuihin lainoihin tai muihin saamisiin. Valtioneuvostolla on valta erityisistä syistä päättää, ettei tätä lakia ole myöskään sovellettava erikseen määrättäviin muihin lainoihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 _____.

Helsingissä 15 päivänä toukokuuta 1981

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Valtiovarainministeri *Abti Pekkala*

Laki

eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla, muutetaan eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan 20 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain 1 §:n 1—3 momentti sekä 3 §, sellaisina kuin ne ovat 14 päivänä huhtikuuta 1976 annetussa laissa (320/76), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Valtion ja sen hoidossa olevan rahaston varoista myönnetty laina ja valtion tai rahaston muu saaminen on kokonaisuudessaan maksettava seuraavassa kannossa:

- a) jos maksamaton pääoma on enintään 300 markkaa; tai
- b) jos vuotuismaksu on enintään 30 markkaa.

Jos 1 momentin b kohdan mukaan perittävä pääoma on 300 markkaa suurempi, maksetaan saaminen kuitenkin kahdessa kannossa pääomamääriltään yhtä suurina erinä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu laina on myönnetty kunnan tai rahalaitoksen välityksellä, on laina mainitun momentin mukaisesti maksettava ensiksi sattuvana maksupäivänä. Jos maksettava lainapääoma on 300 markkaa suurempi, laina on kuitenkin maksettava takaisin kahden vuoden aikana pääomamääriltään yhtä suurina erinä. Kunnan tai rahalaitoksen on suoritettava sille kalenterikuukauden aikana täten kertyneet varat viimeistään seuraavan kalenterikuukauden 15 päivään mennessä asianomaiselle valtion tilivirastolle tai rahastolle.

Ehdotus

1 §

Sen estämättä, mitä muutoin on säädetty tai määrätty taikka mitä on sovittu, on valtion tai sen hoidossa olevan rahaston varoista myönnetty laina taikka valtion tai rahaston muu saaminen kokonaisuudessaan maksettava seuraavassa kannossa:

- 1) jos maksamaton pääoma on enintään 600 markkaa; tai
- 2) jos vuotuismaksu on enintään 60 markkaa.

Jos 1 momentin 2 kohdan mukaan perittävä pääoma on 600 markkaa suurempi, maksetaan saaminen kuitenkin kahdessa kannossa pääomamääriltään yhtä suurina erinä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu laina on myönnetty kunnan tai rahalaitoksen välityksellä, on laina mainitun momentin mukaisesti maksettava ensiksi sattuvana maksupäivänä. Jos maksettava lainapääoma on 600 markkaa suurempi, laina on kuitenkin maksettava takaisin kahden vuoden aikana pääomamääriltään yhtä suurina erinä. Kunnan tai rahalaitoksen on suoritettava sille kalenterikuukauden aikana täten kertyneet varat seuraavan kalenterikuukauden 15 päivään mennessä asianomaiselle valtion tilivirastolle tai rahastolle.

3 §

Tätä lakia ei sovelleta *maankäyttölaissa (353/58), eräiden vuokra-alueiden lunastamisesta maalaiskunnissa annetussa laissa (361/58) eikä metsänparannuslaissa (413/67)* tarkoitettuihin lainoihin tai muihin saamisiin. Valtioneuvostolla on valta erityisistä syistä päättää, ettei tätä lakia ole myöskään sovellettava erikseen määrättäviin muihin lainoihin.

Tätä lakia ei sovelleta *metsänparannuslaissa (413/67), maatilalaissa (188/77) eikä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa (24/81)* tarkoitettuihin lainoihin tai muihin saamisiin. Valtioneuvostolla on valta erityisistä syistä päättää, ettei tätä lakia ole myöskään sovellettava erikseen määrättäviin muihin lainoihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .